

Karlsøy
kommune
-et levende øyrike

Kommuneplan

SAMFUNNSDEL 2017-2030

Innhold

Om kommuneplanen.....	4
Hva er en kommuneplan?	4
Bakgrunn og loverk	4
Medvirkning	4
Føringer	5
Nasjonale føringer	5
Regionale føringer	5
Kommunale føringer.....	5
Utviklingstrekk	6
Folketallsutvikling	6
Bosettingsmønster.....	6
Sysselsetting mv.....	6
Visjon og veivalg	7
Karlsøy – Her skal vi leve, bygge og bo.....	8
Barn og unge	8
Inkludering og integrering.....	8
Frivilligheten.....	9
Senterutvikling.....	9
Folkehelse og friskliv.....	10
Karlsøy – Et arbeidsmarked i vekst.....	11
Sjømatkommune	11
Reiselivskommune	11
Infrastruktur.....	13
Karlsøy – Bærekraftig og miljøvennlig.....	14
Klima og energi	14
Forurensning.....	14
Naturmangfold og -ressurser	14
Kulturmangfold	15
Karlsøy – Effektiv og tilgjengelig tjenestetilbyder.....	16
Planlegging	16
Rekruttering og kompetanse	16
Teknologi og digitalisering.....	17

Skole og barnehage	17
Helse og omsorg	18
Interkommunalt samarbeid	18
Mål og delmål	19
Vedlegg.....	23

Ungdommens dikt

Å vær ung på landet
Da kan det vær lov å banne,
For her drikker vi kaffe på kanne
Ungdommen i Karlsøy leve som det suse
fotballagan vårres e det ingen som knuse
I Vannvåg står noen på ski i dalen,
mens turistan er i Valen
å ser på kvalen

På Reinøya e det egentlig ikke nåkka som skjer,
men vi sku ønske det skjedde mye mer

Credo er et fint bygg
hvor ungdommen koser seg
her føler vi oss trygg

Her sku ingen tru at nokon kunne bu,
så vess du skal fløtte så e det bare og snu!

OM KOMMUNEPLANEN

HVA ER EN KOMMUNEPLAN?

Kommuneplanen er kommunens overordna styringsdokument med langsiktige mål og retningslinjer for ønsket utvikling. Den skal bestå av en **samfunnsdel** med **handlingsdel**, og en **arealdel**.

Samfunnsdelen legger føringer for framtidig samfunnsutvikling og arealbruk som deretter skal gjenspeiles i arealdelen. Handlingsdelen skal følges opp de fire påfølgende år eller mer, og revideres årlig.

Dette er kommunens første utgave av kommuneplanens samfunnsdel. Gjennom dette dokumentet ønsker vi å legge til rette for en gunstig utvikling i Karlsøy kommune, både når det kommer til samfunnsutvikling, næringsutvikling og tjenestetilbud.

BAKGRUNN OG LOVVERK

Plan- og bygningslovens (heretter kalt PBL) legger de ytre rammene for kommunens arbeid med planlegging. Videre legges det føringer for planer med krav om planprogram og dets innhold (§ 4-1), nasjonale og regionale føringer (hhv. §§ 6-1,7-1 og 8-1), kommunal planstrategi (§ 10-1) og kommuneplan (kapittel 11). Etter PBL kapittel 11 er kommunen lovpålagt å ha en samlet kommuneplan.

Virkninger av samfunnsdelen (PBL §11-3):

«Kommuneplanens samfunnsdel skal legges til grunn for kommunens egen virksomhet og for statens og regionale myndigheters virksomhet i kommunen.

Kommuneplanens handlingsdel gir grunnlag for kommunens prioritering av ressurser, planleggings- og samarbeidsoppgaver og konkretiserer tiltakene innenfor kommunens økonomiske rammer».

INGEN FOLK – INGEN ARBEIDSPLASSER, INGEN ARBEIDSPLASSER – INGEN FOLK!

MEDVIRKNING

Samfunnsplanen, med planprogram, er utarbeidet med utgangspunkt i tilbakemeldinger fra kommunestyre, formannskap, lag/foreninger, næringsliv, ungdommer, kommuneadministrasjon m.m. I tillegg har også ungdommen gitt innspill gjennom en dag med prosess rundt temaene bolyst, natur, miljø, klima, næring, o.l., samt en kreativ CREDO-kveld med tegning og diktskriving.

Temamøter med formannskapet som arbeidsgruppe har blitt holdt innen flere områder i løpet av våren 2017, sammen med sektormyndigheter, utviklingslag og næringsliv.

Alt dette er gjort utenom minimumskravet i plan- og bygningsloven om medvirkning etter §§5-1 og 5-2.

I PBL §§ 11-1 og 11-2 heter det at kommunen skal ha en samlet kommuneplan som omfatter samfunnsdel med handlingsdel og arealdel, samt at kommuneplanens samfunnsdel skal ta stilling til langsiktige utfordringer, mål og strategier for kommunesamfunnet som helhet og som organisasjon. Etter PBL § 10-1, sisteledd, står det at kommunal planstrategi kan slås sammen med og være en del av oppstart av arbeidet med kommuneplanen.

NASJONALE FØRINGER

Etter PBL § 6-1 skal det hvert fjerde år utarbeides *nasjonale forventninger til regional planlegging*. Nåværende forventninger ble vedtatt 12. juni 2015. De nasjonale forventningene peker på oppgaver og tema som regjeringen mener er viktig for å bidra til gjennomføring av nasjonal politikk, og de legger derfor føringer både på regional og kommunal planlegging.

For *gode og effektive planprosesser* forventes det at kommunen anvender mulighetene i PBL for gode prioriteringer og forenklinger; overordnede planer oppdateres og flere plannivåer enn nødvendig utgår. Dette skal sikre effektiv behandling av private planforslag og bidrar til god plankvalitet gjennom å gi tidlige, tydelige og relevante krav til utredninger og dokumentasjon.

I en *bærekraftig areal- og samfunnsutvikling* skal det legges vekt på hensyn til klimaendringer; reduksjon av klimagassutslipp; energiomlegging/-effektivisering; identifisering av viktige verdier innen natur og kultur; verdiskaping og bærekraftig næringsutvikling; sikring av viktige jordbruksområder, nye grønne næringer, areal for fiskeri- og havbruksnæringa, tilgjengelighet til gode mineralforekomster samt naturgrunnlaget samisk kultur, næring, samfunnsliv og interesser.

For å utvikle *attraktive og klimavennlige by- og tettstedsområder* skal kommunen trekke langsiktige grenser mellom by- og tettstedsområder, store sammenhengende landbruks-, natur- og friluftsområder, samt tilrettelegge for tilstrekkelig og variert boligbygging og økt bruk av sykkel og gange.

REGIONALE FØRINGER

Etter PBL § 7-1 skal det av regional planmyndighet, minst én gang hver valgperiode, utarbeides en regional planstrategi. I forlengelse av dette utarbeides det regionale planer som legges til grunn for bl.a. kommunal planlegging (PBL § 8-1). I tillegg finnes «*Fylkesplan for Troms 2014 – 2025*», hvor det fokuseres på nordområdene, næringsstrategier, FoU (forskning og utviklingsarbeid), kompetanse, senterstrategi, arealpolitikk- og forvaltning, folkehelse og urfolksdimensjon.

KOMMUNALE FØRINGER

Etter PBL § 10-1 skal det minst én gang pr. valgperiode, og senest ett år etter konstituering, utarbeides og vedtas kommunal planstrategi. Kommunen har i dag en rekke godkjente planer/prosjekter og flere er under arbeid. Disse danner et vesentlig grunnlag for videre framtidig planlegging, men framstår i dag som noe uoversiktlig og utdatert.

Kommunens planverk skal tilpasses nye visjoner, mål og strategier – med utgangspunkt i vedtatt samfunnsdel. Et nytt planhierarki skal da være på plass med en rød tråd fra kommuneplanens samfunnsdel og dens overordna målsetninger, via økonomiplan med handlingsdel og sektor-/temaplaner.

UTVIKLINGSTREKK

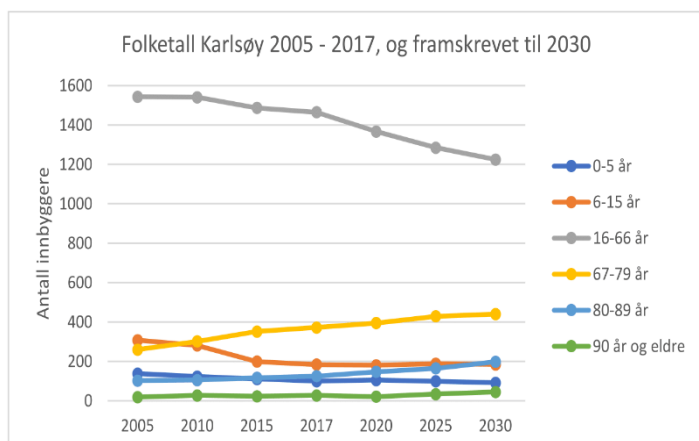
FOLKETALLSUTVIKLING

Karlsøy kommune består per 01.01.2017 av 2.273 innbyggere. Siden 1980 har vi mistet 800 innbyggere. Nedgangen i folketall var derimot dobbelt så stor mellom 1980 og 2000, enn hva den er/vil være mellom 2005 og 2017/2030, jf. figur 1. Kommunen har ikke hatt fødselsoverskudd siden år 2000, og tall for nettoinnflytting til kommunen varierer stort fra år til år.

Befolkningstallene for barn, 0-18 år, viser en årlig nedgang i elevtallet i 24 av de 30 siste årene. Den største nedgangen har vi hatt de siste årene. Totalt sett siden 1986 har vi fått 54 % færre barn mellom 0 og 18 år – fra 842 til 382 barn. Sammenlignet med kommunens totale befolkningstall disse årene, har vi altså gått fra nærmere 30% til rundt 17% andel barn.

12% av Karlsøy kommunes befolkning består av innvandrere/norskfødte med innvandrerforeldre. Landene som er størst representert er Litauen (41%), Latvia (8%), Thailand (6,6%), Sri Lanka (4,4%) og Sverige (3,7%).

På den andre siden av skalaen ser vi motsatt utvikling blant eldre 67 år eller eldre – fra rundt 12% til nesten 23% andel av befolkningen. Framskrivninger viser at vi mot 2030 vil ha 1,8 yrkesaktive per pensjonist (67+).

Figur 1 viser folketall 2005 – 2017 og framskrivninger.

Kilde: SSB

BOSETTINGSMØNSTER

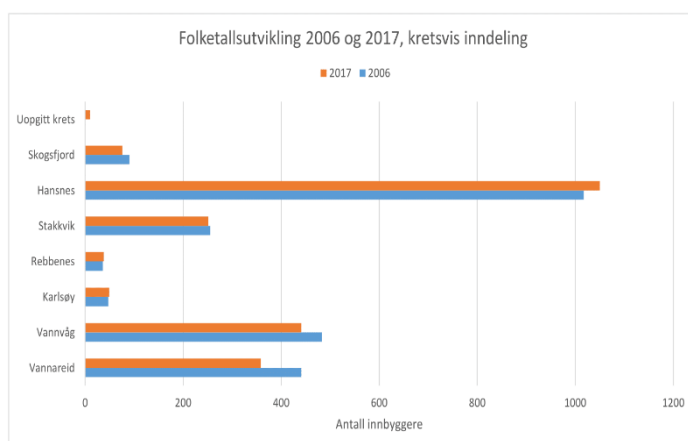
Vi har et desentralisert bosettingsmønster, med innbyggere spredt over fem øyer. Flere av øyene hadde nedgang i innbyggertall mellom 2006 og 2017, jf. figur 2. Ringvassøya, Rebbenes og Karlsøya hadde derimot vekst i samme periode. Den største veksten er langs veistrekningen kommunegrensa-Grunnfjord, med 14% vekst mellom 2005 og 2017 hvorav 5% de siste fem årene.

SYSSELSETTING MV.

Kommunen har lav arbeidsledighet. Ledigheten er prosentvis høyest blant de yngre mellom 15 og 29 år. Kompetansenivået i kommunen er også lavt. 49% av innbyggerne over 16 år har grunnskole som høyeste utdanningsnivå. Dette er derimot en nedgang på 18 % og 3 % siden hhv. 2000 og 2011.

Fordeling av yrkestyper kan vise en årsak til dette, da kommunen har færre andeler akademiske yrker enn både Troms og Norge. Karlsøy har 50 % færre lederstillinger og nesten 50 % færre akademiske stillinger. Motsatt har vi nesten dobbelt så mange prosess-/maskinoperatører/transportarbeidere o.l., og hele seks ganger flere bønder, fiskere, o.l. enn i Norge og fire ganger flere enn Troms.

Registrerte virksomheters størrelse viser en klar overvekt av enkeltmannsforetak, ca. 73 %. Av disse enkeltmannsforetakene er 45 % innen fiskeri, 9,5 % innen spesialisert bygge-/anleggsvirksomhet og 7 % innen jordbruk. Ca. 14 % har 1-4 ansatte; 11,5 % har 5-49 ansatte; og de resterende har mer enn 50 ansatte (én virksomhet har mer enn 100 ansatte).

Figur 2 viser folketallsutvikling 2006 og 2017, kretsvis inndeling.

Kilde: SSB

VISJON OG VEIVALG

Kommunens slagord og visjon er (trivsel og muligheter i) *et levende øyrike*, hvor vi streber etter et omdømme som *mulighetenes kommune* og hovedmålsettingen *brukertilfredshet gjennom ansvarsbevisste medarbeidere*.

For å nå visjonen om å være et levende øyrike, samt strebe etter brukertilfredshet, har vi flere strategier som kan følges. Overordnet sett handler det om omdømmebygging og attraktivitet. Vi vet at folk flytter til, og bor i, kommunen hovedsakelig på grunn av familie og jobb – samtidig som natur og friluftsliv er nevnt som en stor trivselsfaktor og en av våre største naturlige fortrinn.

Satsning på friluftsliv, tilrettelagt slik at alle kommunens innbyggere har mulighet til å delta, står høyt på agendaen. Både i forhold til attraktivitet ovenfor eksisterende og potensielle innbyggere, men også når det kommer til folkehelse og naturbasert reiseliv. Friluftsskole, turkartpakke, utfartsparkeringer, rydding og skilting av turstier, tilrettelegging for personer med nedsatt

funksjonsevne, o.l., er bare noen tiltak som vil kunne heve nivået og tilgangen på våre mange friluftsliv- og utfartsområder.

Næringsmessig ønsker vi også å satse på våre naturgitte fordeler; sjømat og naturbasert reiseliv med kortreist mat. En forutsetning her er at kommunens infrastruktur, med fokus på innfartsveien til Karlsøy, innehar en akseptabel standard.

Samtidig som vi ønsker å øke antall arbeidsplasser innad i kommunen, ser vi også muligheten for Karlsøy som bostedskommune for førstegangsetablerere og arbeidstakere i Tromsø og omegn. Tromsøs boligmarked er under sterkt press både med tanke på areal og pris, noe vi i Karlsøy kan bruke til vår fordel. Tilrettelegging og utbygging av boligområder langs strekningen Hansnes-Kopparelv er i akseptabel pendleavstand fra Tromsø og vil være naturlig å bygge videre på. Videre bør utvikling og styrking av lokalsamfunn skje der vi allerede har et eksisterende tjenestetilbud i form av barnehage, skole, butikk, o.l.

Hovedmål 1: Øke folketallet til 3000 innen 2030

For at det skal være realistisk med en befolkningsøkning på 730 innbyggere fram til år 2030 forutsettes det konkrete satsinger og tiltak som skal gi flere arbeidsplasser og økt bolyst. Dette krever endringsvilje – for å endre samfunns- og næringsutviklingen i en retning som gjør målet realiserbart.

Den demografiske utviklingen og folketallsframskrivninger fram til år 2030 (SSB) tilsier at målet er urealistisk med mindre det gjøres satsinger og tiltak som gir andre resultater.

Når det gjelder antall innbyggere pr. alderspensjonist forventer man en halvering i perioden 2005 – 2025. I planperioden (2017 -2030) er nedgangen dramatisk, og man forventer ytterligere nedgang fram mot år 2040. Dette tilsier at man ikke kan sikre tilgang på arbeidskraft til kommunens eller næringslivets behov. Om denne utvikling slår til vil den true kommunens utvikling og etter hvert eksistensgrunnlaget.

Lykkes kommunen med endringer/utvikling og når sitt overordnede mål om 730 flere innbyggere i 2030 så vil det gi en helt annen bærekraft. Hvis vi forutsetter at økningen kommer i aldersgruppen under 67 år så vil det i 2030 være 1787 innbyggere i aldersgruppen 16-66 år. Dette gir et resultat som er vesentlig bedre enn SSBs prognose. Men det er verdt å legge merke til at selv med en så gunstig utvikling, så vil bærekraften regnet i yrkesaktive pr. pensjonist være litt svakere enn hva som er tilfelle i 2017.

BARN OG UNGE

Resultater fra UngData-undersøkelsen viser f.eks. at om lag halvparten av ungdomsskoleelevene er fornøyd med nærmiljøet (misfornøyd med kulturtilbudet), nesten alle bruker mer enn 2 timer foran en skjerm på fritiden, og kun 27% ønsker å bo i kommunen som voksen (49% vet ikke).

Kommunen har et ungdomsråd, men vi mangler et klart rammeverk for hvordan vi skal inkorporere deres stemme i kommunens administrative og politiske arbeid.

Vi må, sammen med ungdommen, utarbeide retningslinjer for hvordan vi skal involvere og engasjere dem i store og små avgjørelser som angår deres hverdag. CREDO er en viktig møteplass, men vi hadde også gode erfaringer med workshopen Future-Karlsøy i 2012 ifm. omstillingsprogrammet.

Klarer vi dette, vil det kunne føre til en sterkere tilhørighet til bygda og kommunen, som igjen vil kunne bidra til at ungdom i større grad velger å flytte tilbake.

Videre må vi sikre at vi til enhver tid har nok barnehageplasser, god jordmor-/helsesøstertjeneste og et godt fritidstilbud for barn og unge. Flere tilbud er tilgjengelig på de ulike øyene, og er i stor grad driftet på frivillig basis – jf. skitrekk, lysløyper, svømmehall, o.l.

INKLUDERING OG INTEGRERING

Av kommunens 2273 innbyggere er 12% innvandrere eller norskfødte med innvandrerforeldre. Som en fiskerikommune tiltrekker kommunen seg sesongarbeidere, særlig fra utlandet – og mange av dem ønsker å bli boende. Samtidig har kommunen vedtatt å bosette flyktninger i årene som kommer, med fokus på spredt bosetting i kommunen. Det kan i tillegg også være utfordrende for tilflyttere uten tilknytning til kommunen å integreres i lokalsamfunnet, spesielt om man ikke har barn som skaper naturlig møtearena gjennom barnehage og skole.

Faktorer for inkludering og integrering skal prioriteres, da dette vil medvirke til at både arbeidsinnvandrere, flyktninger og tilflyttere generelt ønsker å fortsette å bo i kommunen vår – og ta med seg familien.

FRIVILLIGHETEN

En viktig inkluderings- og integreringsarena er frivilligheten. Kommunen har over 40 registrerte lag og foreninger i frivillighetsregisteret innenfor kategorier som kultur, idrett, rekreasjon, lokalsamfunnsutvikling, m.m.

På samme måte som kommunen sliter med befolkningsnedgang, er rekruttering og engasjement

en stor utfordring for frivilligheten. Det er ofte noen få ildsjeler som er aktive og holder hjulene i gang, gjerne innenfor flere ulike lag/foreninger.

Bedre samordning og kommunikasjon mellom lag/foreninger – og mellom lag/foreninger og kommunen – er derfor ønskelig fra alle hold for å utvikle et positivt nærmiljø, engasjement, integrering og økt bolyst.

SENTERUTVIKLING

En nærmiljøstruktur som inkluderer attraktive boligområder med et godt, stabilt og tilpasningsdyktig barnehage-, skole- og aktivitetstilbud, er en viktig faktor for

befolkningsvekst – spesielt når vi ønsker å satse på førstegangsetablerere og småbarnsfamilier.

Strekningen Hansnes-Kopparelv er i en slik sammenheng i en særstilling, som eneste område i kommunen med større befolkningsvekst siden 2000. Her har vi Hansnes som kommunesenter med et sterkt tjenestetilbud både på oppvekst-, helse- og omsorgssiden. Samtidig har vi Gamnes, som med sin nærhet til Tromsø, har utviklet seg til en pendlerbygd. Begge disse områdene har potensial for å vokse seg enda større, både mht. tjenestetilbud, boligtilbud, og nærheten til Tromsø og arbeidsmarkedet der.

En felles utfordring for alle øyene og flere bygder, er tilgjengelighet på boliger. Bare innen helse- og omsorgssektoren er det behov for minst 45 nye årsverk frem mot 2025, i tillegg til at vi får flere større private næringsetableringer de nærmeste årene. Vi har flere områder spredt rundt på øyene med tilgjengelige tomter, men etterspørselen etter variert boligtilbud er større. Både i det offentlige og private arbeidsmarkedet er det behov for utleie- og selveierboliger – fra hybler til leiligheter og hus.

FOLKEHELSE OG FRISKLIV

Kommunens fantastiske forhold for friluftsliv er en stor trivselsfaktor og et viktig utgangspunkt for en positiv folkehelse. Friluftsliv ses i stor grad først og fremst i sammenheng med de fysiske helsegevinstene. Av minst like stor betydning er naturen og friluftslivets innvirkning på psykisk helse, samtidig som fysisk aktivitet i seg selv har positiveffekt på psykiske lidelser. Effekter som kan nevnes er stressreduksjon, reduisering av angst, bedre trivsel, mindre røyking, alkoholforbruk og problematferd.

Vi har et stort potensial innenfor det tilrettelagte friluftslivet, og aktiv tilrettelegging vil kunne gi folk flest muligheter for fysisk aktivitet og bruk av naturen i hele kommunen. Frivillige legger stor innsats i merking og rydding av turstier i kommunene, og vi finner flere opparbeida samlingssteder med gapahuker og bålplasser rundt omkring på øyene.

En utfordring er å få samlet all denne informasjonen, vedlikeholde dem, i tillegg til parkeringsareal i sentrale utfartsområder. Mange steder i dag parkeres det langs veien, og er med på å skape trafikkfarlige situasjoner i både bebygde og ubebygde områder. Vi har også behov for flere universelt utforma utfartsområder, slik at det er lav terskel for bl.a. rullestolbrukere og barnevogner å komme seg ut i naturen.

Det organiserte fritidstilbudet gjennom idrett og kultur er også viktige arenaer for folkehelse, samtidig som de er viktige når det kommer til bolyst, inkludering, integrering og mangfold.

Tilbakemelding fra tilflyttere viser at de ser få aktiviteter utenom idrett/fotball, og at bedre/flere fritidsaktiviteter vil redusere usikkerheten rundt det å fortsette å bo i Karlsøy. Samtidig påpekes det at tilgjengelig informasjon om aktiviteter og tilbud som tilbys i kommunen er dårlig. Akkurat her har vi stort forbedringspotensial, da det foregår mye rundt omkring på øyene som kunne vært bedre opplyst.

Mens Hansnes er preget av mer formelt organiserte fritidstilbud gjennom RIL, CREDO, korps, kor o.l., er øyer og bygder i større grad selvgående når det kommer til fritidstilbud – med aktiviteter initiert gjennom mindre lag og privatpersoner. Kommunen mangler en møteplass, som forener aktiviteter og lag/foreninger innen flere ulike områder. Behovet for et flerbrukshus er et tilbakevendende tema, og sårt tiltrengt.

Hovedmål 2: 100 flere arbeidsplasser i privat sektor innen 2030

Kommunal sektor er den største arbeidsgiveren i Karlsøy, men andelen offentlige ansatte er likevel lavere enn eksempelvis Tromsø som har mange fylkeskommunale, regionale og statlige arbeidsplasser.

I det private næringslivet har vi bedrifter som driver bærekraftig næringsutvikling innen fiskeri, oppdrett, jordbruk, reindrift, annen matproduksjon og turisme. Denne verdiskapningen betyr at vi er blant landets mest produktive samfunn. I Karlsøy produserer vi først og fremst mat, og mesteparten av dette eksporteres til andre land. Vi bidrar med andre ord til verdens økende behov for mat og gir samtidig landet vårt eksportinntekter som sikrer velstanden til oss og våre framtidige generasjoner.

Det er forventet flere bedriftsetableringer i kommunen de neste årene, med en forventning på cirka 50 nye arbeidsplasser. Kommunens viktigste innvirkning på næringsetablering er tilrettelegging gjennom disponering av areal og en velfungerende infrastruktur. Med utgangspunkt i dette er det tre områder kommunen ønsker å satse spesielt på for å bidra til en positiv næringsutvikling: sjømat, reiseliv og infrastruktur.

SJØMATKommune

Med våre store kystarealer har vi et stort, marint utnyttelsespotensial. Fiske har tradisjonelt vært en av våre viktigste næringer, og er primært lokalisert til Vannavalen, Vannvåg, Torsvåg og Stakkvik (samt Løksfjord på Rebbenesøy). Fiskerinæringens aktiviteter innenfor kommunens sjøarealer er betydelig, men er i det vesentligste knyttet til den ytre del av kommunen. Fiskeriinteressene omfatter også gyte- og oppvekstarealer, og her har kommunen viktige områder også i den indre del av sjøarealene. Sesongvis er det et rikt turistfiske både i den indre og ytre delen av kommunen, bl.a. etter uer, sei, torsk, hyse og kveite.

Når det kommer til akvakultur har Karlsøy 14 lokaliteter vedtatt i plan. De siste 12-15 år har vi hatt én oppdrettsaktør i Karlsøy, Lerøy Aurora AS. Noen av de nyeste lokalitetene fra kystsoneplanen er nettopp tildelt Nord-Senja Laks/Wilsgård Oppdrett (Lubben) og Nor Seafood (Korsnes). Nye aktører er dermed på vei inn. I tillegg er det også planlagt et settefiskanlegg i Dåfjord i regi av Norway Royal Salmon.

Det er av stor betydning at denne sameksistensen kan fungere bærekraftig og til beste for begge sektorer. Diskusjonene omkring tema er gjerne preget av subjektive meninger og forskjellige hensyn. Utfordringen for bransjen mht. sameksistens vil være å skaffe faktabasert kunnskap om ulike interaksjoner mellom fiskeri og havbruk. Det er vesentlig å redusere grunnlag for konflikt og utvikle felles muligheter for sjømatnæringen.

På grunn av vår nærhet til egne havområder og -ressurser, ønsker vi å satse på sjømat, og setter oss et ambisiøst mål om å bli *Norges ledende sjømatkommune*.

REISELIVSKommune

I kommunen har vi flere reiselivsaktører, der mange av disse har felles profilering gjennom Troms Arcticpelago. Produktportofolioen omfatter opplevelser, matservering, overnatting og transport.

Reiseliv er ei næring i vekst som skaper mange arbeidsplasser i distriktene, med stort potensial både i seg selv og i samarbeid med andre næringer og aktører. Vi ser at mange ønsker å utvikle og vokse seg større gjennom for eksempel utvidelse av anlegget, produktutvikling og pakketurer med sine egne og andre aktører sine produkter. Nye og ganske store bedrifter som driver helårlig har blitt etablert og dette bringer med seg ringvirkninger som påvirker andre næringer innen bl.a. dagligvare- og transportbransjen.

Reiselivsbedrifter som tilbyr havfiske er sterk representert og sesongen varer fra omtrent slutten av

februar, begynnelsen av mars til slutten av september. Karlsøy Kommune er i dette segmentet veldig populært blant utenlandske reisende og vi har et godt rykte som havfiskedestinasjon. Utover dette har nye bedrifter de siste årene etablert seg, med tilbud innen nordlysturer, kajakkture, rib-turer, geitesafari, hvalsafari, kur, konferanse osv. Dette er en viktig utvikling som gir mulighet til helårlig drift av flere bedrifter og åpner regionen for flere nye markeder.

Utdringene koblet til reiselivet i Karlsøy kommune er hovedsakelig knyttet til persontransport. Spesielt for reisende utenfor turoperatører er det offentlige transportsystemet vanskelig å tilpasse til reiseruten. Dette hindrer oss i å få tilgang til enda flere reisende, eksempelvis fra Tromsø.

Utenom dette fører noen bedrifter en kombinasjonsdrift som gjør at de ikke ønsker å utvide sesongen eller anser seg for små til å gjøre det.

Til tross for våre utfordringer har det spesielt i de siste årene blitt etablert et enda tettere samarbeid mellom reiselivsbedriftene i kommunen. Også noen nye bedrifter har kommet til Karlsøy Kommune og eksisterende har sluttet seg til felles profilering Troms Arcticpelago. Denne vekst innebærer et stort og viktig potensiale i å jobbe langsiktig videre med å etablere nye tilretteleggingsprosjekter. Disse prosjekter bør involvere flere næringer og tilrettelegge for enda flere aktiviteter som naturligvis vil skape et enda sterkere vekst av reiselivsbransjen og næringen i kommunen.

INFRASTRUKTUR

Et gjennomgående tema i kommunen er innfartsveien til Karlsøy – fylkesvei 863. Selv om kommunen har flere kommunale og fylkeskommunale veistreknings med dårlig standard, er strekningen Skulgam-Hansnes det største problemområdet både for næringsliv og pendlere til/fra kommunen. Samtidig går veien gjennom flere tettbebygde områder og fungerer dermed både som nærings- og boligvei, med de trafiksikkerhetsutfordringene det fører med seg.

Fokus og satsning på innfartsveien ble av samtlige deltakere under arbeid med strategisk næringsplan dratt frem som en kritisk suksessfaktor for fremtidig næringsutvikling og -etablering i kommunen.

Innfartsveien er ikke underlagt kommunen slik at ansvaret ligger på regionale og statlige myndigheter. For å synliggjøre viktigheten av innfartsåren for kommunens fremtidige utvikling skal det derfor utarbeides en mulighetsstudie for en ny fylkesvei. En slik mulighetsstudie må dokumentere betydningen fylkesveien har for næringslivet og kommunen i form av en ringvirkings-, verdi- og konsekvensanalyse.

«Fv. 863 Langsundforbindelsen» er en fast vegforbindelse med undersjøisk tunnel mellom Ringvassøya og Reinøya. Prosjektet har blitt utsatt over flere år bl.a. grunnet uenigheter med reindriften. Realiseringen av Langsundforbindelsen vil forbedre kommunikasjonen i Karlsøy kommune og mot Tromsø – spesielt med tanke på utviklingsmuligheter og næring.

Når det gjelder vann og avløp er det en målsetting om å ligge på riktig nivå mht. dimensjonering av vann og kloakk. I dette ligger det at vi ikke skal under- eller overdimensjonere, men at kapasiteten til enhver tid skal være tilpasset behovet gjennom riktige og gode løsninger. Kommunens rolle er å tilrettelegge, bestille og stille krav, samtidig som vi er reguleringsmyndighet.

En god maritim infrastruktur er vesentlig for en effektiv sjøtransport, for verdiskapning og for bosetting i kommunen. Satsing på sjøen som transportåre blir styrket i Nasjonal transportplan 2018 - 2029(NTP). Det er altså en nasjonal målsetting å få mer gods over på kjølet.

I NTP er «Vannavalen fiskerihavn» på Vannøya tatt med. Prosjektet har en total kostnad på 39 millioner kroner og medfører sikrere transport til havneområdet samt større manøvreringsområde. Utbedringene består bl.a. av utdyping av havneområde, utdyping foran kai og fjerning av grunne i havneområdet.

Hovedmål 3: Sikre natur og miljø for fremtidige generasjoner

Karlsøy ønsker å være en rollemodell i forbindelse med klima, miljø og energi ovenfor våre innbyggere. Vi har utfordringer innen alle disse områdene, hvor vi ønsker å gå foran som et godt eksempel samtidig som vi utøver vår forvaltningsmyndighet ovenfor det private. Vi vil med andre ord jobbe for en bærekraftig utvikling, som sikrer ressurs- og levevilkårene både kommunalt, nasjonalt og internasjonalt gjennom holdningsskapende arbeid.

KLIMA OG ENERGI

Karlsøy kommune er, på lik linje med resten av verden, påvirket av global oppvarming som følge av klimagassutslipp. Vi ser at klimaforhold endres, havnivået stiger, mer ekstremvær, økt fare for jord-/flom-/sørpeskred, o.l. Dette gir endrede livsbetingelser for arter og mennesker vi ikke vet de langsiktige konsekvensene av.

I praksis har vi i kommunen sett dette ifm. stormflo, økte nedbørsmengder og ras i konkrete hendelser. Som planmyndighet er kommunen ansvarlig i tilfeller hvor vi godkjenner tiltak og planer innenfor risikozonen for slike typer hendelser.

Dette har også innvirkning på samfunnssikkerhet, hvor eksempelvis ekstremvær kan stenge veier og føre til brudd i strøm og telefoni over flere dager. For slike tilfeller er det viktig med forebygging og kartlegging av risiko og sårbarhet ovenfor større kriser og uønskede hendelser, og se til at vi har et oppdatert planverk med godt kjente rutiner og kommunikasjonskanaler.

En utfordring Karlsøy har er dermed å utvikle kommunen på en måte som ivaretar nasjonale føringer innenfor miljø-, klima- og energiområdet. I tillegg til å tilpasse oss de klimaendringer som allerede skjer gjennom oppdatert planverk og beredskap, må vi også jobbe med de bakenforliggende årsakene til endringene.

Kommunalt fokus på begrensning av klimagassutslipp og energiforbruk er et steg på veien i forbindelse med dette, gjennom bl.a. reduksjon av energiforbruk i kommunale bygg og overgang til miljøvennlig bilpark. I den forbindelse ønsker kommunen å bli en Miljøfyrtårnkommune for å ta del i vårt ansvar for klimaendringer, ressursbruk og forurensning.

FORURENSNING

Kommunen har ansvar for en rekke oppgaver knyttet til forurensningsloven, og vi står sterkt som myndighet når det kommer til begrensning av utslipp av skadelig stoffer til miljøet her i kommunen.

Vi har en moderne renovasjonsordning for samtlige boliger og fritidshus i kommunen gjennom eierskap/avtale med Remiks AS, med moderne miljøstasjoner på Hansnes og i Skåningsbukta. Det lokale, frivillige engasjementet ifm. rydding av eierløs søppel er stort, og vi har gode erfaringer med strandryddedager hvor dugnadsånden står sterkt.

Utfordringer vi har fremover ligger derfor på privateide områder med mye skrot og vrak, gode mottaksordninger for avfall og spillolje fra fiskeflåten, avfallsplaner for alle havner i kommunen, i tillegg til utbygging av renseanlegg for avløp i flere områder.

Miljøtiltak er trivselstiltak, og kan i stor grad knyttes opp mot bolyst. Rene og pene områder tilknyttet boligområder, friluftsområder og vei gjør kommunen til et mer attraktivt sted å bo og ferdes i – både for innbyggere, hytteeiere og besøkende.

NATURMANGFOLD OG -RESSURSER

Naturen og lett tilgang til den er noe av det innbyggerne i Karlsøy er mest fornøyd med her i kommunen. Dette gir oss et stort forvaltningsansvar, både når det kommer til å sikre allmennhetens interesser, brukerinteresser, biologisk mangfold og matproduserende areal.

Karlsøy har mange og store verneområder i form av naturreservat (8 stk.) og landskapsvernområder (2 stk.). Disse dekker omkring 20% av kommunens totale landareal. Vi har dermed sikret mye av den viktige naturen i kommunen. Dette betyr derimot ikke at vi har frislipp utenfor disse områdene, da vi også her har muligheter for å avklare og sikre verdier.

Bruk av områder både på land og i sjø kan være konfliktylt. Arealbruk og omdisponering av areal til f.eks. veg, bolig, industri og næring er viktig for samfunnet, men gir også de største innvirkningene på naturmangfoldet.

På grunn av naturens og friluftslivets store rolle i Karlsøyværingenes hverdag, ønsker kommunen å føre en bærekraftig naturforvaltning som tar vare på

de ressursene og det mangfoldet vi har. Det skal f.eks. større samfunnsmessige fordeler til før vi vedtar irreversible inngrep i naturen.

KULTURMANGFOLD

Kulturminner og kulturmiljøer er viktig for identitet og tilknytning, og er en kilde til kunnskap og forståelse om livet i Karlsøy gjennom 10.000 år.

Kommunen skal jobbe for å løfte frem og også bevare viktige kulturminner. Dette kan gjøres i et nærmere samarbeid med ulike partnere, som blant annet Tromsø Museum, Fortidsminneforeningen i Tromsø, Troms fylkeskommune, Sametinget og frivillige lag/foreninger.

Hovedmål 4: Brukertilfredshet gjennom ansvarsbevisste medarbeidere

Karlsøy har over flere år hatt en utfordrende økonomi, og vil med dagens utvikling fortsette med store utfordringer de nærmeste årene. En viktig faktor for kommunens inntekt er folketall og befolkningssammensetning, som grunnlag for rammeoverføringer og skatteinntekter. Vi vokser ikke i takt med landsgjennomsnittet. Samtidig som andelen barn/unge/yrkesaktive synker, øker aldersgruppen 67+. En slik utvikling er ikke forenlig med kommunens visjon om Karlsøy som et levende øyrike. Ved å satse på førstegangsetablerere og barnefamilier håper vi å kunne snu denne trenden og utvikle en sunn og bærekraftig økonomi

En annen utfordring for kommunen er vårt store areal og spredte bebyggelse på flere øyer – hovedsakelig sentrert på Ringvassøya, Vannøya og Reinøya. Ufrivillig desentralisert drift av kommunale tjenester er dyrt, men fortsatt nødvendig. Spesielt gjelder dette tjenester tilknyttet oppvekst og drift, da disse vanskelig kan sentraliseres til Hansnes slik som mye av helse- og omsorgstjenestene kan og er. Likevel ønsker vi f.eks. at eldre skal bo hjemme så lenge som mulig, og hjemmetjenesten opererer dermed til daglig med lange avstander.

PLANLEGGING

Kommunen har tidligere hatt lite fokus på langsiktig utvikling og planlegging. Politikerne selv opplever at man fokuserer mye på enkeltsaker, mens diskusjoner rundt større og mer overordna spørsmål ikke går like lett.

Gjennom utarbeiding av samfunnsdelen har man i større grad enn tidligere arbeidet i prosesser, med tydelig temaer og en klar fremdrift. For å styrke samspillet mellom politikere, administrasjon, sektormyndigheter og innbyggere er det derfor ønskelig å videreføre samme metode på en strukturert måte gjennom folkevalgtsperioden.

Videre er det også viktig at planleggingen holdes på et overordna nivå, hvor utvikling av kommunen som

helhet står i fokus. Knallharde og vanskelige prioriteringer må gjøres, og man må tørre å satse på ulike områder i kommunen uten at andre føler seg forfordelt.

REKRUTTERING OG KOMPETANSE

En felles utfordring innenfor samtlige etater er rekruttering og kompetanse. Som tidligere nevnt er kommunen selv den største arbeidsgiveren, med et stadig økende behov for arbeidskraft og kompetanse. Innen helse- og omsorgsetaten er det allerede nevnt et behov på 45 årsverk frem mot 2025, samtidig som man innen drift vil måtte rekruttere nye ansatte innen samtlige uteteam-stillinger de nærmeste årene. Det samme gjelder for opplæringsetaten, som har behov for kompetent personale både innen barnehage og skole.

Vi må med andre ord rekruttere personell med riktig kompetanse satt opp mot oppgaver og brukerbehov. For å klare dette må vi ha en god personalpolitikk for å beholde dagens arbeidskraft, samarbeide med utdanningsmiljø (både grunnskole, vgs og høyere utdanning), styrke heltidskultur, lærlingplasser, m.m.

Samtidig har vi tilgjengelig potensial gjennom våre egne barn og unge – når grunnskolen er over står de foran viktige yrkesmessige valg. Kommunen ønsker at disse valgene skal tas på bakgrunn av et ønske om å bo og arbeide i Karlsøy etter endt utdanning. Tidlig yrkesveiledning i grunnskolen, med eksempler på yrkesmangfoldet som finnes (ikke bare innen fiske, utdanning og helse), gjennom tett samarbeid mellom skole og næringsliv vil være viktig. Vi ønsker at kompetansen kommunen og det private næringsliv etterspør enten skal finnes i kommunen, eller gjennom arbeidstakere som ønsker å bo i Karlsøy.

TEKNOLOGI OG DIGITALISERING

Den vanlige brukeren i dagens samfunn er vant til å betjene seg selv over en digital plattform. Dette gjelder alt i fra banktjenester, netthandel, kart, skattemelding, NAV, post, o.l. En kommune uten en digital plattform vil dermed for mange i dag virke utilgjengelig og lite servicevennlig.

Utvikling og bruk av digitale tjenester vil derfor bli viktigere i tiden fremover for å yte god og effektiv service ovenfor kommunens innbyggere og næringsliv. I tillegg vil det øke kvaliteten på våre tjenester og gi mer effektiv bruk av våre ressurser. Tjenesteområdene som vil ha størst nytte av økt IKT-bruk og digitalisering er utdanning, saksbehandling etter plan- og bygningsloven samt helse- og omsorgssektoren.

SKOLE OG BARNEHAGE

Som en konsekvens av det store behovet for nye og flere ansatte bare i kommunal sektor, øker også

presset på boligmarkedet og barnehage-/skolesektoren.

Kommunen tilbyr i stor grad tilfredsstillende tjenester i forbindelse med skole og barnehage, og får gode tilbakemeldinger på brukerundersøkelser. I tillegg til rekruttering og kompetanse er en av utfordringene i årene som kommer bygningsmassen.

Skolebygget på Hansnes blir 50 år i 2019. Bygget er nedslitt, gammeldags og uhensiktsmessig i forhold til dagens kvalitetskrav i AML og læreplanen. Den er heller ikke funksjonell i forhold til funksjonshemmede og ulike krav med hensyn på tilpasset opplæring. Det samme kan sies om Gamnes barnehage, som er i et enda eldre bygg, som på mange måter ikke er tilpasset dagens standard og barnetall. Bygget har et stort etterslep på vedlikehold, og ligger uforholdsmessig nært trafikkert fylkesvei.

Behov for ny skole, og spesielt barnehage på Gamnes, er sårt tiltrengt. Kommunen ønsker derfor å se på

mulighetene til nye bygg og evt. nye lokaliseringer i kommuner, eksempelvis PPT, brann/feiring, friluftsråd, sett i sammenheng med et flerbrukshus. renovasjon, o.l.

HELSE OG OMSORG

Karlsøy kommune skal gi nødvendige helse- og omsorgstjenester, i tråd med lov om kommunale helse- og omsorgstjenester, til alle pasient- og brukergrupper som oppholder seg i kommunen. Kommunens ansvar omfatter personer med somatisk eller psykisk sykdom, skade eller lidelse, rusmiddelproblem, sosiale problemer eller nedsatt funksjonsevne.

Utfordringer i årene som kommer omfatter en økning av brukere i de yngre arbeidsgruppene; reduksjon i andel familieomsorg og økning i antall aleneholdninger; sykehjemmets rolle og funksjoner; medisinsk oppfølging som følge av redusert liggetid på sykehus; omsorgsboliger.

Karlsøy kommune ønsker å styrke helsetjenesten for pasienter med kroniske og/eller sammensatte sykdommer – med et proaktivt team som kan gjøre tidlige vurderinger og diagnostiseringer, med tidlig støttet utskriving og oppfølging.

Vi vil grunnleggende ha fokus på hverdagsmestring som tanke sett og hverdagsrehabilitering som ny arbeidsform i Helse – og omsorgstjenesten i Karlsøy kommune fra 2017. Slik står vi bedre rustet til å møte framtidige utfordringer.

Helse- og omsorgsplan er under utarbeidelse, og tar for seg et spenn av utfordringer, muligheter og behov de neste 10 årene. Her gis det godt bilde på dagens situasjon innen ulike fokusområder, samt fremtidig behov og nødvendige tiltak.

INTERKOMMUNALT SAMARBEID

Karlsøy kommune deltar i flere interkommunale samarbeid og kjøper flere tjenester fra andre

Med den kommende kommunereformen og utredningsarbeidet som ble gjort i forbindelse med denne, ble det i Karlsøyalternativet skissert tjenesteområder som vil kreve en større kommune for å yte riktig kvalitet og ressurseffektivitet:

- Samfunnssikkerhet og beredskap
- Yngre brukere med sykdom eller funksjonshemming som tilsier behov for institusjonslignende tilbud
- Mennesker med omfattende rus og/eller psykiske lidelser som tilsier behov for døgnbemannet bolig og tjenestetilbud
- Rehabiliteringstilbud
- Legevaktordning
- Tjenester som krever stillinger med spesialkompetanse, eksempelvis psykolog
- Kommunal akutt døgntjeneste
- Medisinsk behandlings- og oppfølgingstilbud som er avhengig av spesialkompetanse tilknyttet de aktuelle diagnoser
- Tjenester som ytes bed bruk av mer avansert velferdsteknologi
- Skole-/barnehagerelaterte tjenester som pedagogisk psykologisk tjeneste, Rådgivning i ungdomsskole, eksamensavvikling.
- Myndighetsoppgaver som skal ivaretas i henhold til barnehageloven og opplæringsloven: veiledning av ledere og medarbeidere; godkjenninger; tilsyn; behandling av dispensasjonssøknader, andre myndighetsoppgaver som krever saksbehandling og enkeltvedtak
- Tilsyn og ulovlighetsoppfølging i byggesaker
- Overordna, strategisk planlegging

I tillegg var det også en rekke områder hvor det er en overvekt av fordeler å være en større kommune. Når kommunen nå skal fortsette som egen kommune fordrer dette at vi ser på samarbeidsmuligheter med nærliggende kommuner slik at vi kan yte gode nok tjenester i tiden fremover. Dette være seg interkommunalt samarbeid eller kjøp og salg av tjenester.

Hovedmål 1: øke folketallet til 3000 innen 2030

<i>Dette vil vi:</i>	<i>Sånn får vi det:</i>
• Flere førstegangsetablerere og barnefamilier • Trygg og god oppvekstkommune • Variert boligmarked - både eie/leie og eneboliger/leiligheter • Satse på områder med eksisterende tjenestetilbud og næringsområder • Folkehelse gjennom friluftsliv	• Markedsføring og merkevarebygging av kommunen • Tilrettelegging for boligbygging ◦ startlån og tilskudd ◦ både leiligheter og eneboliger ◦ kommunale boligfelt • Utviklingsplaner for Hansnes, Gamnes, Stakkvik, Vannvåg, Vannareid • Legge til rette for gode skole-/barnehagetilbud samt helsesøster/jordmor • Legge til rette for godt og variert fritidstilbud • Utvikle samarbeidsplattform med lag og foreninger • Videreutvikle prosjekter som omhandler friluftsliv, herunder skjøtsel og tilrettelegging av turområder

Dette betyr at Karlsøy kommune:

- Skal framsnakke kommunen/regionen og være bevisst sin rolle med hensyn til omdømmebygging
- Skal sikre gode oppvekstvilkår gjennom tett samarbeid mellom hjem, barnehage/skole og helsestasjon
- Skal ha god kvalitet på undervisningen i skolen
- Skal ha nulltoleranse for diskriminering og mobbing
- Skal gjenspeile folkehelseperspektivet, samt forebygge konsekvenser for befolkningens helse
- Skal legge til rette for en sunn livsstil og muligheten for å ta positive valg sett i forhold til egen helse
- Skal forebygge barnefattigdom
- Skal samarbeide med næringsliv og frivillige organisasjoner for satsing på barn og unge i skolen og i fritid
- Skal være en kommune med mangfold, likestilling og like muligheter for alle
- Skal planlegge boligutvikling i et folkehelseperspektiv, samt fokusere på samfunnssikkerhet i all planlegging
- Skal arbeide aktivt og strategisk med videreutvikling av samfunnet
- Skal vektlegge helsefremmende aktiviteter i barnehage, skole, SFO mv.

Hovedmål 2: 100 flere arbeidsplasser i privat sektor innen 2030

<i>Dette vil vi:</i>	<i>Sånn får vi det:</i>
Norges ledende sjømatkommune	● Tilrettelegge for: ◦ økt videreforedling av sjømat ◦ nye arter innen akvakultur ◦ kvotefond ◦ areal til næringslivet gjennom reguleringer i arealplan ◦ fiskerihavnetiltak og fasiliteter på land for fiskere ◦ større og bedre fiskebåter ◦ forskning og utdanning i samarbeid med UiT og fiskeriforskningen ● Påvirke statlig fiskeripolitikk ● Yrkesveiledning i ungdomstrinnet
Attraktiv naturbasert opplevelseskommune	● Tilrettelegge for: ◦ areal til næringslivet gjennom reguleringer i arealplan, herunder nødvendige areal for å sikre reindriften ◦ flere overnattingsplasser/konferansehotell ◦ aktiv bruk av næringsfondet til nyetableringer og utvidelse av eksisterende bedrifter ● Videreføre reiselivsprosjektet "Troms Arcticpelago" ● Merkevarerbygging av kortreist mat
Infrastruktur: Ny fylkesvei 863 innen 2030 "Fra fylkesvei til riksvei"	● Påvirke regionale og sentrale myndigheter ● Utvikle forprosjekter som dokumenterer viktigheten av oppgradering: ◦ i samarbeid med næringslivet ◦ ringvirknings-/verdi- og konsekvensanalyse ● Fibernet i alle bygder

Dette betyr at Karlsøy kommune:

- Skal framstå enhetlig og tydelig i møte med næringslivet
- Skal være innovativ med tanke på å tiltrekke seg flere arbeidsplasser
- Skal tilrettelegge for næringsutvikling gjennom god infrastruktur og jobbe for gode transportløsninger
- Skal stimulere til helårlig reiseliv i kombinasjon med kultur- og naturopplevelser
- Skal ha gode rammevilkår for primærnæringer
- Skal stimulere til å holde kulturlandskap åpent

Hovedmål 3:

Sikre natur og miljø for fremtidige generasjoner

<i>Dette vil vi:</i>	<i>Sånn får vi det:</i>
● Bærekraftig og trygg kommune● Redusere kommunalt energiforbruk● Mindre forurensning både på land og til havs● Sikre og opprettholde natur- og kultur mangfold● Leverer innbyggerne nok, godt og rent drikkevann	● Ivareta nasjonale føringer og krav innenfor miljø-/klima- og energiområdet● Oppdatere planverk: ◦ Helhetlig ROS og beredskapsplan◦ Avfallsplaner for alle havner● Miljøfyrtårnkommune innen 2030● Etiske, klimavennlige og "grønne" innkjøpsavtaler● Holdningsskapende arbeid, bl.a. gjennom skolene● Statlig forvaltning med egen koordinator for alle verneområder● Støtte lokale og regionale ryddetiltak● Gode mottaksordninger for avfall/spillolje fra fiskeflåten● Ivareta naturgrunnlaget for samisk kultur og næringsutøvelse ifm. nyetablering næringer● Sikre vannforsyningssystem mot forurensningsfare

Dette betyr at Karlsøy kommune:

- Skal forebygge naturfare som flom, overvann og skredfare mv.
- Skal være positive til og ivareta næringsutvikling relatert til miljø, klima og energi
- Skal sørge for framtidrettede og miljøeffektive løsninger for vann, avløp, renovasjon, energi mv.

Hovedmål 4: Brukertilfredshet gjennom ansvarsbevisste medarbeidere

<i>Dette vil vi:</i>	<i>Sånn får vi det:</i>
● Planstyrt kommune● God og individrettet brukerbehandling● Brukere med medvirkningskraft● Bedre score på innbyggerundersøkelser● Rett kompetanse til enhver tid● Fokus på yrkesveiledning i grunnskolen	● Beholde og utvikle plankompetanse i alle etater● Tett og god dialog/kommunikasjon med brukere● Kommunikasjonsplan● Digitale tjenester og plattformer● Kompetanseutvikling internt og rekruttering

Dette betyr at Karlsøy kommune:

- Skal tilpasse tjenestene etter innbyggernes behov og kommunens ressurser
- Skal gjennomføre jevnlig brukerundersøkelser
- Skal bestrebe å være riktig organisert i den hensikt å få best mulig kommunale tjenester
- Skal styrke informasjon, kommunikasjon og samhandling, herunder oppdatere hjemmeside (o.l. medier, eksempelvis Facebook)

Helsetilstand og påvirkningsfaktorer i Karlsøy kommune			
	Status	Mulige årsaker	Mulige konsekvenser
Levealder	Karlsøy kommunes befolkning har en gjennomsnittlig forventet levealder på henholdsvis 79,6 år (menn) og 83,9 år (kvinner). Det er utilstrekkelig tallgrunnlag for å vise om det er forskjeller i forventet levealder mellom utdanningsgrupper.	Høyere utdanning knyttes til bedre livsstilvalg, bedre tilgang medisinsk behandling og større evne til å bruke helsetjenester.	
Trivsel og mestring	Av unge oppgir 83,5% oppgir at de trives på skolen. Kun 27,5% kunne tenke seg å bo i kommunen som voksen. Videre om nærmiljøet er kun 56,5 % fornøyde mht. fritidsklubb/ungdomshus e.l. og kun 8,5% er fornøyde med kulturtilbudet.	Manglende møteplasser lokalt/mangelfullt kulturtilbud.	• Trivsel påvirker elevers motivasjon, læringsatferd, prestasjoner (herunder frafall) og psykiske helse i skolen. • Økt fraflytting.
Psykiske lidelser	• Totalt viser tallmaterialet at Karlsøy kommune har under landsgjennomsnittet bruk av primærhelsetjenester for psykiske symptomer og lidelser. For aldergruppen 15-29 år ligger dette tallet noe over landsgjennomsnittet og på samme nivå som fylket. • Ungdom i kommunen er over landsgjennomsnittet plaget av ensomhet (31%) og depressive symptomer (20%). Alarmerende høye tall for jenter.	• Tap av relasjoner (dødsfall), konflikter, psykiske plager, rusmisbruk, voldsbruk, samlivsbrudd, mobbing/digital mobbing, ensomhet, psykologiske traumer. • Andre årsaker til belastning for barn og unge kan være at de har blitt mer konkurranseutsatt i hverdagen; likes/innlegg i sosiale medier, høyere krav til teoretisk kunnskap i skolen og mindre praksisfag.	• Redusert livskvalitet og funksjonsevne hos den som rammes. • Nedsatt arbeidsevne, økning i sykefravær og uføretrygd, større dødelighet.

Diabetes	• Karlsøy kommune har hatt en gradvis nedgang i bruk av legemidler mot type 2-diabetes. • Årlig gjennomsnitt mht. brukere av legemidler til type 2-dibetets i tidsrommet 2011 - 2016 ligger på 58 personer.	Den viktigste årsaken har med livsstil og arv å gjøre, hvor overvekt p.g.a. høyt inntak av kaloririk/fet mat kombinert med lav fysisk aktivitet ansees som vesentlig.	Nedsatt blodtilførsel (bl.a. impotens) og skade på større blodårer, hjerte, nyrer og øyne. Økt risiko for å utvikle kroniske sår og infeksjoner i føttene.
Hjerte- og karsykdommer	Økning i antall legemiddelbrukere mht. hjerte- og karsykdommer, inkl. medikamenter for høyt kolesterol. For Karlsøy kommune fordeles legemiddelbrukerne jevnt mht. kjønn.	• Arv og kjønn • Høyt kolesterol og triglycider, røyking, høyt blodtrykk, stress, diabetes, mye fett i kosten, fedme, overvekt og mangel på regelmessig fysisk aktivitet	For tidlig sykdom og død. • Hjertesykdom utgjør om lag 10% av alle dødsfall i Norge. • Hjerneslag er den tredje hyppigste dødsårsaken og hovedårsaken til alvorlig funksjonshemming.
Lungesykdommer	Svak økning i bruk av medikamenter i kommunen som er på nivå med fylket, og noe over landsgjennomsnittet.	• Røyk og annen luftforurensning (KOLS), allergener pustes inn (allergi/astma) • Infeksjoner forårsaket av virus og bakterier (eksempelvis bronkitt eller lungebetennelse).	Hoste, tungpustethet, brystmerter, psykiske og sosiale konsekvenser. Andre konsekvenser vil være økt sykefravær, problemer med konsentrasjon og uutholdenhet grunnet dårligere kvalitet på nattesøvn.
Muskel- og skjelettlidelser	Markant større andel sammenlignet med fylket og landsgjennomsnittet	Arv, over-, under-, og feilbelastning, skader, herunder tungt manuelt virke (eksempelvis fiske).	Redusert livskvalitet, vanligste årsak til sykefravær og uførhet.
Demens	Økende antall som forventes å øke betydelig fremover. Framskrivinger (SSB) tilsier at vi fra 2015 -2025 vil få en økning på om lag 14 personer med demenssykdom.	• Levevaner • Flere eldre	• Redusert livskvalitet • Stor belastning for pårørende • Stort pleie- og omsorgsbehov • Mangel på tilrettelagte boliger

Kreft	Svakt synkende kreftdødelighet i Karlsøy kommune.	1/3 av alle krefttilfeller har sammenheng med levemåte. Reduserer risikoen ved økt mosjon og sunt kosthold - måtehold med rusmidler (tobakk/alkohol) og soling	Plager/smerter, forbundet med store kostnader.
Overvekt	Karlsøy kommune har hatt en nedgang i andelen med overvekt og fedme av begge kjønn (målt ved sesjon 1).	• Livstil (inaktivitet) og økt inntak av kaloririk føde. • PCOS. • Stress (kortisol). • Antidepressiva, kortekosteroider og andre medisiner. • Hypoteroose. • Overgangsalder. • Søvnløshet. • Røykeslutt.	• Personlige og samfunnsmessige omkostninger. • Økt sykefravær og økt dødelighet. • Økt risiko for livstilssykdommer. • Underlagt en rekke fordommer (eksemplevis): dumme, svake, grådige mv.
Tannhelse	I aldersgruppen 5-18 år ser man en generell nedgang i antall tenner med karieserfaring.	God informasjon og oppfølging av tannhelsetjenesten.	• Dårlig tannhelse kan føre til smerter, økt bruk av smertestillende, manglende appetitt, dårlig selvbilde mv. • Økt sykefravær
Smittsomme sykdommer	• Barnevaksinasjonsprogrammet tilsier at vi har en høy og stigende andel vaksinerte som er omtrnet på langgjennomsnittet. • Få tilfeller av smittsomme sykdommer med unntak av chlamydiainfeksjon hvor Troms fylke ligger høyt over landsgjennomsnittet.	• Flere tilfeller av smittsomme sykdommer skyldes smitte i utlandet. Risikoen øker med økt globalisering. • Kjønnssykdommer - ubeskyttet sex, manglende kunnskap.	• Generelt lite smitte i befolkningen. • Kjønnssykdommer kan bl.a. føre i problemer med graviditet.